

Bruxelles, 10. ožujka 2026.
(OR. en)

6615/26

LIMITE

CORLX 193
CFSP/PESC 271
CONUN 20
COARM 19

ZAKONODAVNI AKTI I DRUGI INSTRUMENTI

Predmet: ODLUKA VIJEĆA za potporu globalnom mehanizmu izvješćivanja o nezakonitom konvencionalnom oružju i pripadajućem streljivu kako bi se smanjio rizik od njihova preusmjeravanja i nezakonitog prijenosa („iTrace VI”)

ODLUKA VIJEĆA (ZVSP) 2026/...

od ...

**za potporu globalnom mehanizmu izvješćivanja
o nezakonitom konvencionalnom oružju i pripadajućem streljivu
kako bi se smanjio rizik od njihova preusmjeravanja i nezakonitog prijenosa („iTrace VI”)**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 28. stavak 1. i članak 31. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,

budući da:

- (1) U Globalnoj strategiji EU-a za vanjsku i sigurnosnu politiku Europske unije iz 2016. („Globalna strategija EU-a”) istaknuto je da će Unija promicati mir i jamčiti sigurnost svojih građana i svojeg područja te povećati svoj doprinos kolektivnoj sigurnosti. U Globalnoj strategiji EU-a također se snažno podupiru cjelovita provedba i cjelovito izvršenje multilateralnih ugovora i mehanizama o razoružanju, neširenju oružja i kontroli naoružanja, poziva se na „prekogranično praćenje oružja” te se istodobno prepoznaje da europska sigurnost ovisi o boljoj i zajedničkoj procjeni unutarnjih i vanjskih prijetnji i izazova.
- (2) U strategiji EU-a od 19. studenoga 2018. pod nazivom „Osiguravanje oružja, zaštita građana – Strategija EU-a protiv nezakonitog vatrenog oružja, malog i lakog oružja i pripadajućeg streljiva” („Strategija EU-a za SALW”) istaknuto je da nezakonito vatreno oružje, malo i lako oružje („SALW”) i dalje doprinosi nestabilnosti i nasilju u Uniji, u njezinu neposrednom susjedstvu i ostatku svijeta. U Strategiji EU-a za SALW utvrđuje se okvir za djelovanje Unije kako bi se riješili ti izazovi te se obvezuje na potporu istraživanjima s ciljem otkrivanja podrijetla nezakonitog SALW-a u zonama sukoba, kao što je projekt iTrace organizacije Conflict Armament Research („projekt iTrace”).
- (3) Nezakonitom proizvodnjom, prijenosom i stavljanjem u optjecaj konvencionalnog oružja i streljiva, njihovim pretjeranim gomilanjem i nekontroliranim širenjem povećava se nesigurnost u Europi i njezinu susjedstvu, kao i u mnogim drugim regijama svijeta, te se zaoštravaju sukobi i ugrožavaju napori za uspostavu mira nakon sukoba, što predstavlja ozbiljnu prijetnju europskome miru i sigurnosti.

- (4) U Strategiji EU-a za SALW naglašava se da će Unija podupirati rad panela Ujedinjenih naroda za praćenje embarga na oružje te da će Unija razmotriti načine za poboljšanje pristupa nalazima tih panela o preusmjeravanju te o nezakonitom vatrenom oružju i SALW-u za potrebe nadzora izvoza oružja.
- (5) Na temelju Akcijskog programa Ujedinjenih naroda za sprječavanje, suzbijanje i iskorjenjivanje protupravnog trgovanja malim i lakim oružjem u svim aspektima („Akcijski program UN-a”), donesenog 20. srpnja 2001., sve države članice UN-a obvezale su se na sprječavanje nezakonite trgovine SALW-om ili njegova preusmjeravanja neovlaštenim primateljima te posebice da će uzimati u obzir opasnost od preusmjeravanja SALW-a u nezakonitu trgovinu prilikom procjene zahtjevâ za odobrenje za izvoz.
- (6) Opća skupština UN-a usvojila je 8. prosinca 2005. Međunarodni instrument kojim se državama omogućuje da na pravodoban i pouzdan način prepoznaju i prate nezakoniti SALW („Međunarodni instrument za praćenje”).

- (7) Na Četvrtoj revizijskoj konferenciji Akcijskog programa UN-a i Međunarodnog instrumenta za praćenje održanoj 28. lipnja 2024. sve države članice UN-a potvrdile su svoju predanost poticanju država da prilikom praćenja nezakonitog SALW-a, među ostalim i onog pronađenog u sukobima i nakon sukoba, pregledaju evidencije u državi u kojoj SALW pronađen, da se savjetuju s državom proizvodnje tog oružja ili da učine i jedno i drugo. Ta je predanost u skladu s završnim izvješćem objavljenim u 2022., naslovljenim Osmi dvogodišnji sastanak država za razmatranje provedbe Akcijskog programa UN-a, u kojem se ističe važnost razvoja ili uspostave strogih nacionalnih regulatornih okvira za označivanje, bilježenje i praćenje SALW-a, u skladu s Međunarodnim instrumentom za praćenje kako bi se sprječavali i suzbijali preusmjeravanje i nezakoniti međunarodni prijenos SALW-a neovlaštenim primateljima.
- (8) Ugovor o trgovini oružjem („UTO”) stupio je na snagu 24. prosinca 2014. Cilj je UTO-a uspostava najviših mogućih zajedničkih međunarodnih standarda za reguliranje ili bolje reguliranje međunarodne trgovine konvencionalnim oružjem, sprječavanje i iskorjenjivanje nezakonite trgovine konvencionalnim oružjem te sprječavanje njegova preusmjeravanja. Unija bi trebala podupirati sve države članice UN-a u provođenju djelotvornog nadzora prijena oružja kako bi se osiguralo da UTO bude što djelotvorniji, posebno u vezi s provedbom njegova članka 11.

- (9) Unija je ranije podržala projekt iTrace donošenjem odluka Vijeća 2013/698/ZVSP¹, (ZVSP) 2015/1908², (ZVSP) 2017/2283³, (ZVSP) 2019/2191⁴ i (ZVSP) 2023/387⁵, (kojima su podržani projekt iTrace I, projekt iTrace II, projekt iTrace III, projekt iTrace IV odnosno projekt iTrace V) te bi trebala podržati i projekt iTrace VI, šestu fazu tog globalnog mehanizma izvješćivanja o nezakonitom konvencionalnom oružju i pripadajućem streljivu, kako bi doprinijela kolektivnoj sigurnosti Europe, kako je predviđeno u Globalnoj strategiji EU-a,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

-
- ¹ Odluka Vijeća 2013/698/ZVSP od 25. studenoga 2013. za potporu globalnog mehanizma izvješćivanja o nezakonitom malom i lakom oružju te drugom nezakonitom konvencionalnom oružju i streljivu kako bi se smanjila opasnost nezakonite trgovine njima (SL L 320, 30.11.2013., str. 34., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2013/698/oj>).
- ² Odluka Vijeća (ZVSP) 2015/1908 od 22. listopada 2015. za potporu globalnog mehanizma izvješćivanja o nezakonitom malom i lakom oružju te drugom nezakonitom konvencionalnom oružju i streljivu kako bi se smanjila opasnost nezakonite trgovine njima („iTrace IP”) (SL L 278, 23.10.2015., str. 15., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2015/1908/oj>).
- ³ Odluka Vijeća (ZVSP) 2017/2283 od 11. prosinca 2017. za potporu globalnog mehanizma izvješćivanja o nezakonitom malom i lakom oružju te drugom nezakonitom konvencionalnom oružju i streljivu kako bi se smanjila opasnost nezakonite trgovine njima („iTrace III”) (SL L 328, 12.12.2017., str. 20., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2017/2283/oj>).
- ⁴ Odluka Vijeća (ZVSP) 2019/2191 od 19. prosinca 2019. za potporu globalnom mehanizmu izvješćivanja o nezakonitom konvencionalnom oružju i pripadajućem streljivu kako bi se smanjio rizik od njihova preusmjerenja i nezakonitog prijenosa („iTrace IV”) (SL L 330, 20.12.2019., str. 53., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2019/2191/oj>).
- ⁵ Odluka Vijeća (ZVSP) 2023/387 od 20. veljače 2023. za potporu globalnom mehanizmu izvješćivanja o nezakonitom konvencionalnom oružju i pripadajućem streljivu kako bi se smanjio rizik od njihova preusmjerenja i nezakonitog prijenosa („iTrace V”) (SL L 53, 21.2.2023., str. 19., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2023/387/oj>).

Članak 1.

1. S ciljem provedbe Globalne strategije EU-a, Zajedničkog stajališta Vijeća 2008/944/ZVSP⁶, kako je izmijenjeno Odlukom Vijeća (ZVSP) 2025/779⁷, i Strategije EU-a za SALW iz 2018. te promicanjem mira i sigurnosti, projektne aktivnosti projekta iTrace koje Unija treba podržavati imaju sljedeće posebne ciljeve:
 - kontinuirano održavanje korisniku prilagođenog globalnog sustava upravljanja informacijama o konvencionalnom oružju i pripadajućem streljivu koje je preusmjereno ili koje je predmet nezakonite trgovine („iTrace”), a zabilježeno je na područjima zahvaćenima sukobom, kako bi se oblikovateljima politika, stručnjacima za nadzor konvencionalnog oružja i službenicima za nadzor izvoza konvencionalnog oružja pružile relevantne informacije za razvoj djelotvornih strategija i projekata, utemeljenih na dokazima, protiv nezakonitog širenja konvencionalnog oružja i pripadajućeg streljiva;

⁶ Zajedničko stajalište Vijeća 2008/944/ZVSP od 8. prosinca 2008. o definiranju zajedničkih pravila kojima se uređuje kontrola izvoza vojne tehnologije i opreme (SL L 335, 13.12.2008., str. 99., ELI: <http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj>).

⁷ Odluka Vijeća (ZVSP) 2025/779 od 14. travnja 2025. o izmjeni Zajedničkog stajališta 2008/944/ZVSP o definiranju zajedničkih pravila kojima se uređuje kontrola izvoza vojne tehnologije i opreme (SL L, 2025/779, 15.4.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2025/779/oj>).

- osposobljavanje i mentorstvo za nacionalna tijela u državama zahvaćenima sukobom s ciljem razvoja održivog nacionalnog kapaciteta za prepoznavanje i praćenje nezakonitog konvencionalnog oružja, poticanja kontinuirane suradnje s projektom iTrace, boljeg utvrđivanja prioriteta fizičke sigurnosti i upravljanja zalihama (PSSM), učinkovitijeg oblikovanja nacionalnih zahtjeva u pogledu nadzora oružja i pomoći u izvršavanju zakonodavstva, osobito inicijativa koje financira Unija, kao što su Interpolov sustav upravljanja evidencijom i praćenja nezakonitog oružja (iARMS) te aktivnosti Agencije Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol), kao i jačanja dijaloga s misijama i inicijativama Unije;
- učestalija i dulja terenska istraživanja konvencionalnog oružja i pripadajućeg streljiva koje je nezakonito u optjecaju u područjima zahvaćenim sukobom radi dobivanja podataka za iTrace kao odgovor na jasne zahtjeve država članica i delegacija Unije;
- prilagođena potpora tijelima država članica za nadzor izvoza oružja i oblikovateljima politika o nadzoru oružja, uključujući ponavljajuće savjetodavne posjete osoblja projekta iTrace glavnim gradovima država članica, korisnička podrška 24 sata dnevno za trenutno pružanje savjeta o procjeni rizika i strategijama za borbu protiv preusmjeravanja, održavanje sigurnih aplikacija za fiksni ili mobilni prikaz kojima se osigurava trenutno slanje obavijesti o preusmjeravanju nakon izvoza te provjere nakon isporuke koje osoblje projekta iTrace obavlja na zahtjev država članica;

- podizanje razine osviještenosti informiranjem o nalazima projekta, promicanje svrhe i dostupnih funkcija sustava iTrace za međunarodne i nacionalne oblikovatelje politika, stručnjake za nadzor konvencionalnog oružja i tijela koja izdaju dozvole za izvoz oružja te jačanje međunarodnog kapaciteta za praćenje nezakonitog širenja konvencionalnog oružja, pripadajućeg streljiva i povezanog materijala kao i pomaganje oblikovateljima politika pri utvrđivanju prioriternih područja za međunarodnu pomoć i suradnju te za smanjivanje rizika od preusmjeravanja konvencionalnog oružja i pripadajućeg streljiva;
- osiguravanje izvješća o ključnim pitanjima politike, sastavljenih na temelju podataka dobivenih tijekom istraga na terenu i predstavljenih u sustavu iTrace, o posebnim područjima koja zaslužuju međunarodnu pozornost, uključujući glavne obrasce trgovine konvencionalnim oružjem i pripadajućim streljivom te regionalnu raspodjelu konvencionalnog oružja, pripadajućeg streljiva i povezanog materijala koji su predmet nezakonite trgovine i
- kontinuirano praćenje konvencionalnog oružja i pripadajućeg streljiva, uz suradnju država članica i trećih zemalja, kao najučinkovitije sredstvo za uspostavu i što je moguće opsežniju provjeru mehanizama kojima se podupire preusmjeravanje konvencionalnog oružja i pripadajućeg streljiva neovlaštenim korisnicima; praćenje će se dopuniti daljnjim istragama usmjerenima na utvrđivanje ljudskih, financijskih i logističkih mreža odgovornih za nezakonite prijenose konvencionalnog oružja.

2. Detaljan opis projekta koji se podržava naveden je u Prilogu.

Članak 2.

1. Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku („VP”) odgovoran je za provedbu ove Odluke.
2. Tehničku provedbu projekta iz članka 1. stavka 2. izvršava Conflict Armament Research („CAR”).
3. CAR obavlja svoje zadaće pod odgovornošću VP-a. U tu svrhu VP sklapa potrebne dogovore s CAR-om.

Članak 3.

1. Financijski referentni iznos za provedbu projekta iz članka 1. stavka 2. iznosi 6 000 000 EUR. Ukupni procijenjeni proračun za cjelokupni projekt iznosi 8 400 000 EUR koji putem sufinanciranja osiguravaju CAR i njemačko Ministarstvo vanjskih poslova.
2. Izdacima koji se financiraju iz financijskog referentnog iznosa navedenog u stavku 1. upravlja se u skladu s pravilima i postupcima koji se primjenjuju na opći proračun Unije.

3. Komisija nadzire ispravnost upravljanja financijskim referentnim iznosom iz stavka 1. Komisija u tu svrhu sklapa potreban sporazum s CAR-om. Tim se sporazumom utvrđuje da CAR mora osigurati vidljivost doprinosa Unije na način koji je razmjeran veličini tog doprinosa.
4. Komisija nastoji sklopiti sporazum iz stavka 3. u najkraćem mogućem roku nakon stupanja na snagu ove Odluke. Komisija obavješćuje Vijeće o svim poteškoćama u tom procesu i o datumu sklapanja tog sporazuma.

Članak 4.

1. VP izvješćuje Vijeće o provedbi ove Odluke na temelju redovitih tromjesečnih opisnih izvješća koje priprema CAR. Ta izvješća predstavljaju temelj za evaluaciju rezultata ove Odluke koju provodi Vijeće. Vanjski subjekt provodi evaluaciju učinka projekta iz članka 1. stavka 2. s ciljem pomaganja Vijeću u toj evaluaciji.
2. Komisija izvješćuje Vijeće o financijskim aspektima projekta iz članka 1. stavka 2.

Članak 5.

1. Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.
2. Ova Odluka prestaje važiti 36 mjeseci nakon datuma sklapanja sporazuma iz članka 3. stavka 3. ili šest mjeseci nakon datuma njezina stupanja na snagu ako se u tom razdoblju ne sklopi takav sporazum.

Sastavljeno u

Za Vijeće

Predsjednik/Predsjednica
